

Mitä mieltä suomalaiset ovat työeläkejärjestelmän perusperiaatteista?

Toukokuu 2017

elo

etera

ILMARINEN

Kela

K_E
V_A

TELA

VARMA

Tutkimuksen toteutus

- IROResearch Oy:n Tuhat suomalaista -tutkimuksen tiedonkeruu tehtiin internetissä IROResearch Oy:n valtakunnalliseen kuluttajapaneeliin.
- Tutkimuksen otos painotettiin iän, sukupuolen, asuinpaikkakunnan tyyppin sekä maakunnan mukaan vastaamaan suomalaista väestöä valtakunnallisesti.
- Tutkimushaastatteluja tehtiin yhteensä 1000.
- Tutkimuksen tiedonkeruuaika oli 22.-30.5.2017.
- Tutkimuksen tilastollinen virhemarginaali on maksimissaan n. $\pm 3,2$ %-yksikköä.

Tutkimusaineisto validoidaan henkilön ja annettujen vastausten suhteen. Validointi tapahtuu vertaamalla paneelihallintajärjestelmän ja vastausten taustatietoja keskenään, analysoimalla annettuja vastauksia, lomakkeen täyttöastetta sekä erinäisin loogisuustarkistuksin.

Aineiston rakenne - Demografiset taustat

	Kaikki
	N=1000
	%
Sukupuoli	
Nainen	51
Mies	49
Ikä	
18-24 vuotta	11
25-34 vuotta	16
35-44 vuotta	15
45-54 vuotta	17
55-64 vuotta	17
65+ vuotta	25
Koulutus	
Peruskoulu	4
Kansakoulu	2
Keskikoulu	2
Ammattikoulu	18
Opisto	11
Ylioppilas / lukio	17
Ammattikorkeakoulu (alempaan korkea-asteen koulutus)	21
Yliopisto / korkeakoulu (ylempään korkea-asteen koulutus tai tutkija-asteen koulutus)	24
Muu	2

	Kaikki
	N=1000
	%
Ammattiryhmä	
Työväestö	21
Alempi toimihenkilö	11
Ylempi toimihenkilö	12
Johtavassa asemassa oleva	4
Yksityisyrittäjä	4
Maanviljelijä	0
Opiskelija / koululainen	10
Eläkeläinen	30
Kotiäiti/-isä	1
Työtön	7
Asuinpaikkakunta	
Helsinki	11
Espoo, Vantaa, Kauniainen	9
Tampere	4
Turku	3
Muu yli 50.000 as. kaupunki	24
Alle 50.000 as. kaupunki	27
Maalaiskunta	22

	Kaikki
	N=1000
	%
Talouden bruttovuositulot	
Alle 10.000 €	6
10.001 - 20.000 €	8
20.001 - 30.000 €	11
30.001 - 40.000 €	11
40.001 - 50.000 €	11
50.001 - 60.000 €	9
60.001 - 70.000 €	7
70.001 - 80.000 €	7
80.001 - 100.000 €	7
100.001 € tai enemmän	8
Ei halua sanoa	16

Mitä mieltä suomalaiset ovat työeläkejärjestelmän perusperiaatteista?

Tulokset

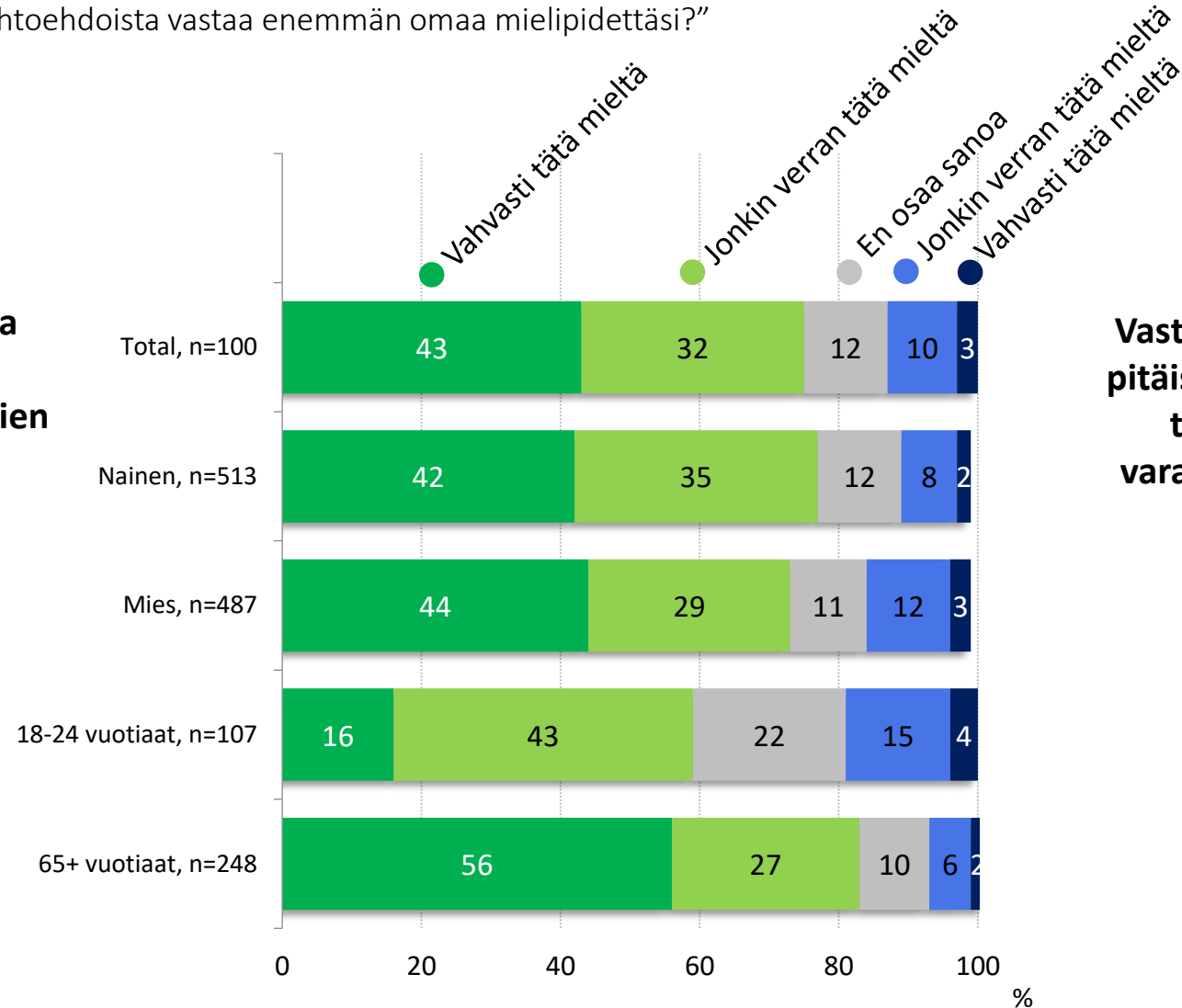
1. Yhteisvastuuta vai yksilön vastuuta?

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”

Kaikki vastaajat

Vastuu eläkkeistä pitää olla yhteinen. Työeläkkeet rahoitetaan aina työssäkäyvien maksamilla pakollisilla eläkemaksuilla.

Vastuu eläkeajan toimeentulosta pitäisi olla yksilöllä. Vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalle varauduttaisiin säästämällä itse.

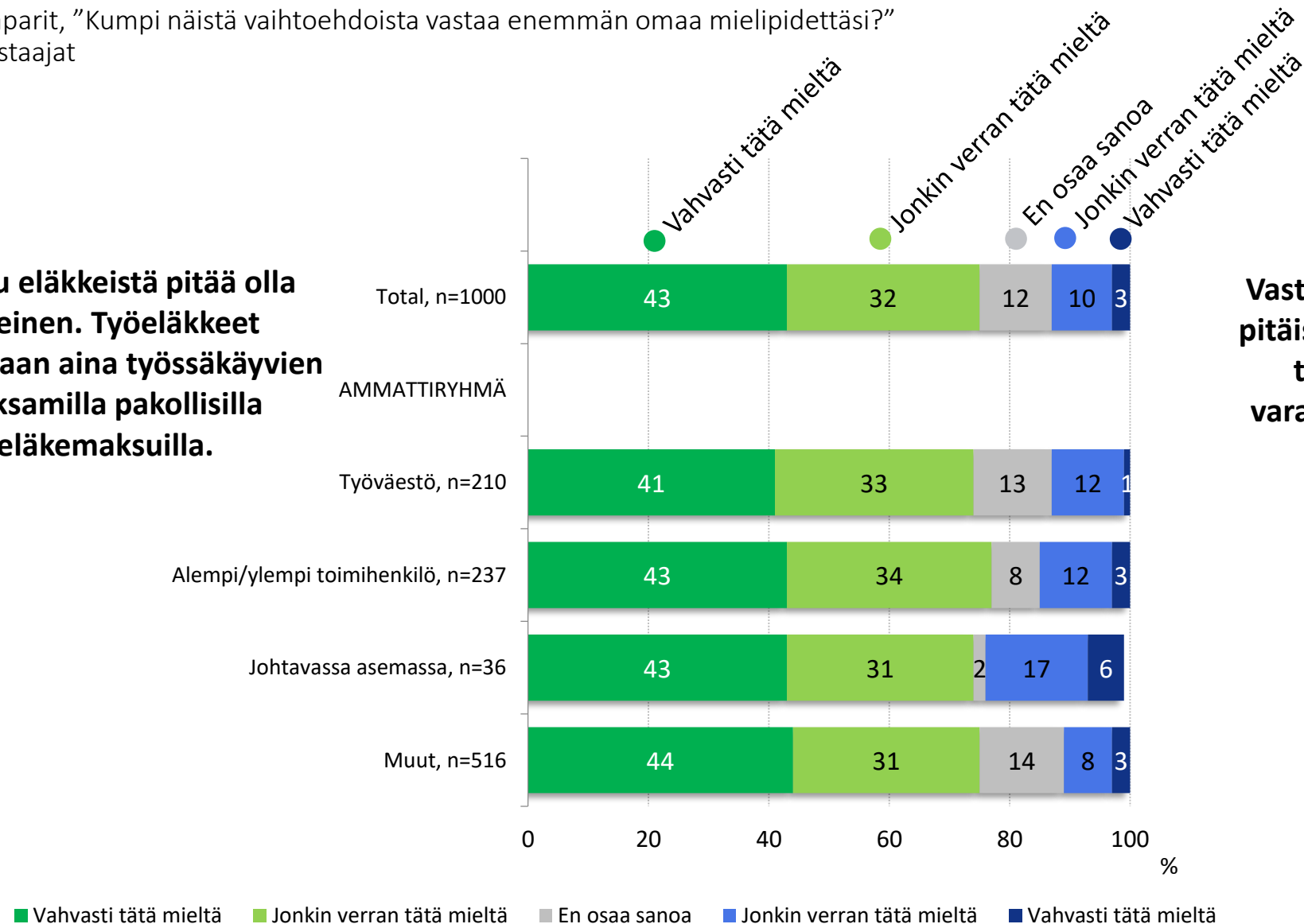
■ Vahvasti tätä mieltä ■ Jonkin verran tätä mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jonkin verran tätä mieltä ■ Vahvasti tätä mieltä

Yhteisvastuuta vai yksilön vastuuta? – vertailu ammattiryhmittäin

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”
Kaikki vastaajat

Vastuu eläkkeistä pitää olla yhteinen. Työeläkkeet rahoitetaan aina työssäkäyvien maksamilla pakollisilla eläkemaksuilla.

Vastuu eläkeajan toimeentulosta pitäisi olla yksilöllä. Vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalle varauduttaisiin säästämällä itse.

75% suomalaisista on vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Vastuu eläkkeistä pitää olla yhteinen. Työeläkkeet rahoitetaan aina työssäkäyvien maksamalla pakollisilla eläkemaksuilla.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

- Kaikilla ei ole mahdollisuutta säästää itse eläkettään, koska ansiot menevät elämisen kustannuksiin eikä ylimääräistä jää säästöön
- Kukaan ei tiedä elämänsä pituutta, ja olisi kohtuutonta jos joutuisi itse säästämällä varautumaan ”X:ään eläkevuoteen”
- Elämäntilanteet (esim. sairaudet, työttömyys) vaihtelevat eivätkä ne aina ole yksilöstä itsestään kiinni
- Eläkemaksuja maksettu koko työikä, pitää niistä jotain saada takaisinkin
- Nyt ja tulevaisuudessa työssäkäyvien pitää myös maksaa maksaa eläkemaksuja omalla vuorollaan
- Eläkkeet on liian iso asia yksilön omalle vastuulle jätettäväksi
- Oikeudenmukainen, ansio-/tuloeroja huomioiva tapa
- Hyvinvointiyhteiskunnan peruspilareita
- Yhteisvastuullisuus kaikkien vähimmäistoimeentulosta
- Toimiva malli, toimii hyvin, tuntuu oikealta
- Näin on aina/ennenkin ollut, näin sen kuuluu olla

13% suomalaisista on vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Vastuu eläkeajan toimeentulosta pitäisi olla yksilöllä. Vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalle varauduttaisiin säästämällä itse.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

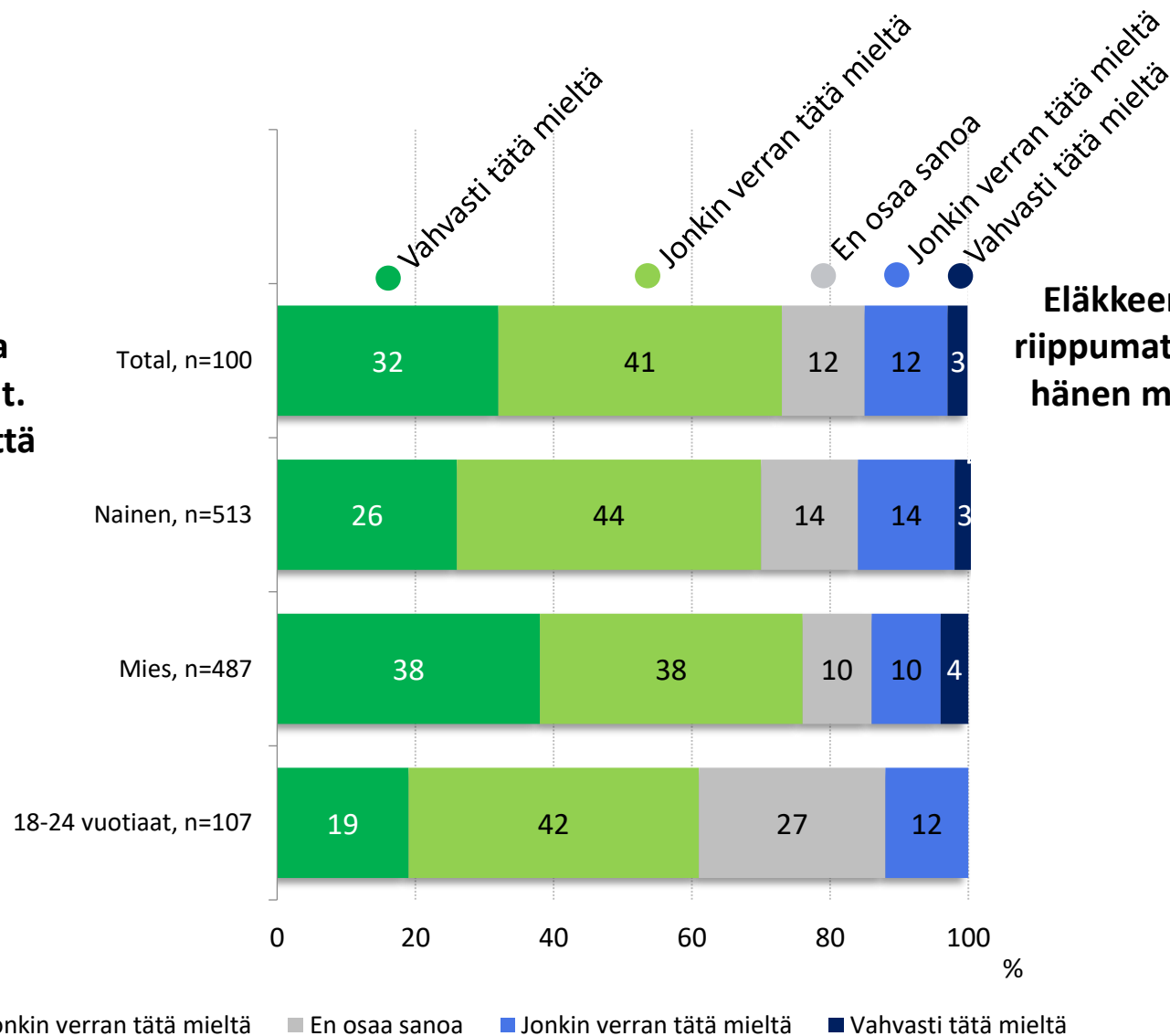
- Mielestäni ihmisten pitäisi ottaa enemmän vastuuta omasta elämästään eikä olettaa että yhteiskunta elättää.
- Eläke itsessään on niin pieni, että olen itse ainakin varautunut säästämään, että tulen toimeen vanhana
- Nykyeläkejärjestelmä tulee olemaan liian kallis kun työikäiset tulevat maksamaan eläkeläisten eläkkeet.
- Eläkeläisten osuuden kasvaessa ja lasten syntyvyyden laskiessa ei voi ajatella, että työssä olevat yksin maksavat eläkkeet.
- Yksilönvastuun lisääminen auttaisi ihmisiä näkemään paremmin kuinka kallista eläkkeiden rahoittaminen todellisuudessa on.

2. Ansiosidonnainen vai kaikille sama eläke?

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”
Kaikki vastaajat

Työeläkkeen suuruuden pitää määräytyä sen mukaan kuinka paljon on työurallaan ansainnut. Kaikesta työstä kertyy työeläkettä ilman ylärajaa.

Eläkkeen pitäisi olla kaikilla yhtä suuri riippumatta ihmisen työuran ansioista tai hänen maksamiensa työeläkemaksujen määrästä.

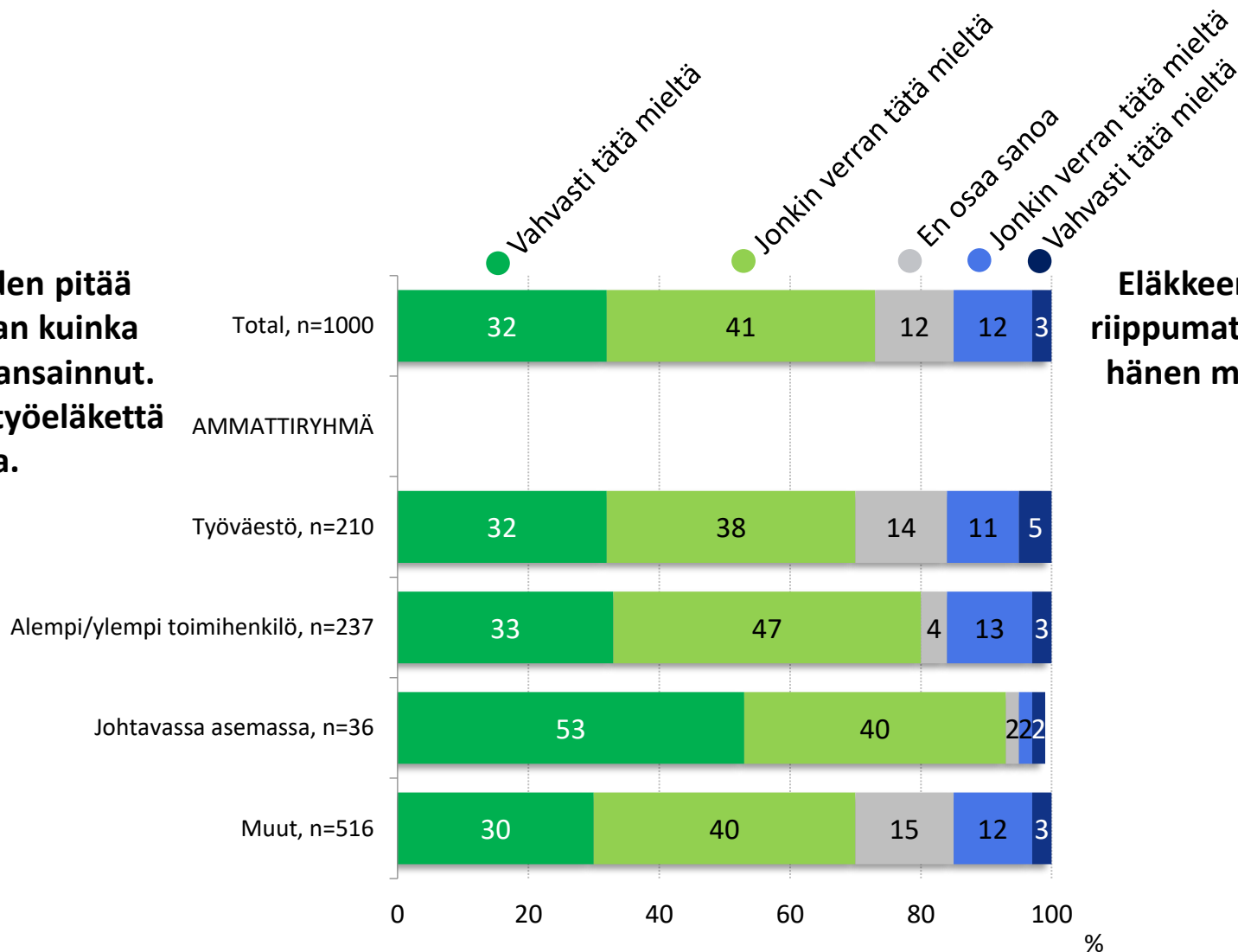
Ansiosidonnainen vai kaikille sama eläke? – vertailu ammattiryhmittäin

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”

Kaikki vastaajat

Työeläkkeen suuruuden pitää määräytyä sen mukaan kuinka paljon on työurallaan ansainnut. Kaikesta työstä kertyy työeläkettä ilman ylärajaa.

Eläkkeen pitäisi olla kaikilla yhtä suuri riippumatta ihmisen työuran ansioista tai hänen maksamiensa työeläkemaksujen määrästä.

■ Vahvasti tätä mieltä ■ Jonkin verran tätä mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jonkin verran tätä mieltä ■ Vahvasti tätä mieltä

73% suomalaisista vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Työeläkkeen suuruuden pitää määräytyä sen mukaan kuinka paljon on työurallaan ansainnut. Kaikesta työstä kertyy työeläkettä ilman ylärajaa.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

- Ansioiden mukaan on maksettu eläkemaksut ja eläkkeiden maksamisen pitää tapahtua samalla logiikalla
- Eläke on etukäteen maksettu osa koko työuran (elämän) kokonaispalkkaa
- Eläkkeellä pitää saada – suhteellisesti – sama toimeentulo, joka oli työvuosien ansioilla
- Jokaiselle ansioiden/tulojen mukaisessa suhteessa, itse voi sitten maksaa/säästää erikseen lisää
- Pitkä työura pitää näkyä eläkkeessä, jos on paljon tehnyt, niin paljon pitää myös saada
- Kannustaa tekemään työtä ja yrittämään
- Koulutus, ahkeruus ja työnteko pitää palkita
- Oikeudenmukainen tapa

15% suomalaisista vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Eläkkeen pitäisi olla kaikilla yhtä suuri riippumatta ihmisen työuran ansioista tai hänen maksamiensa työeläkemaksujen määrästä.”

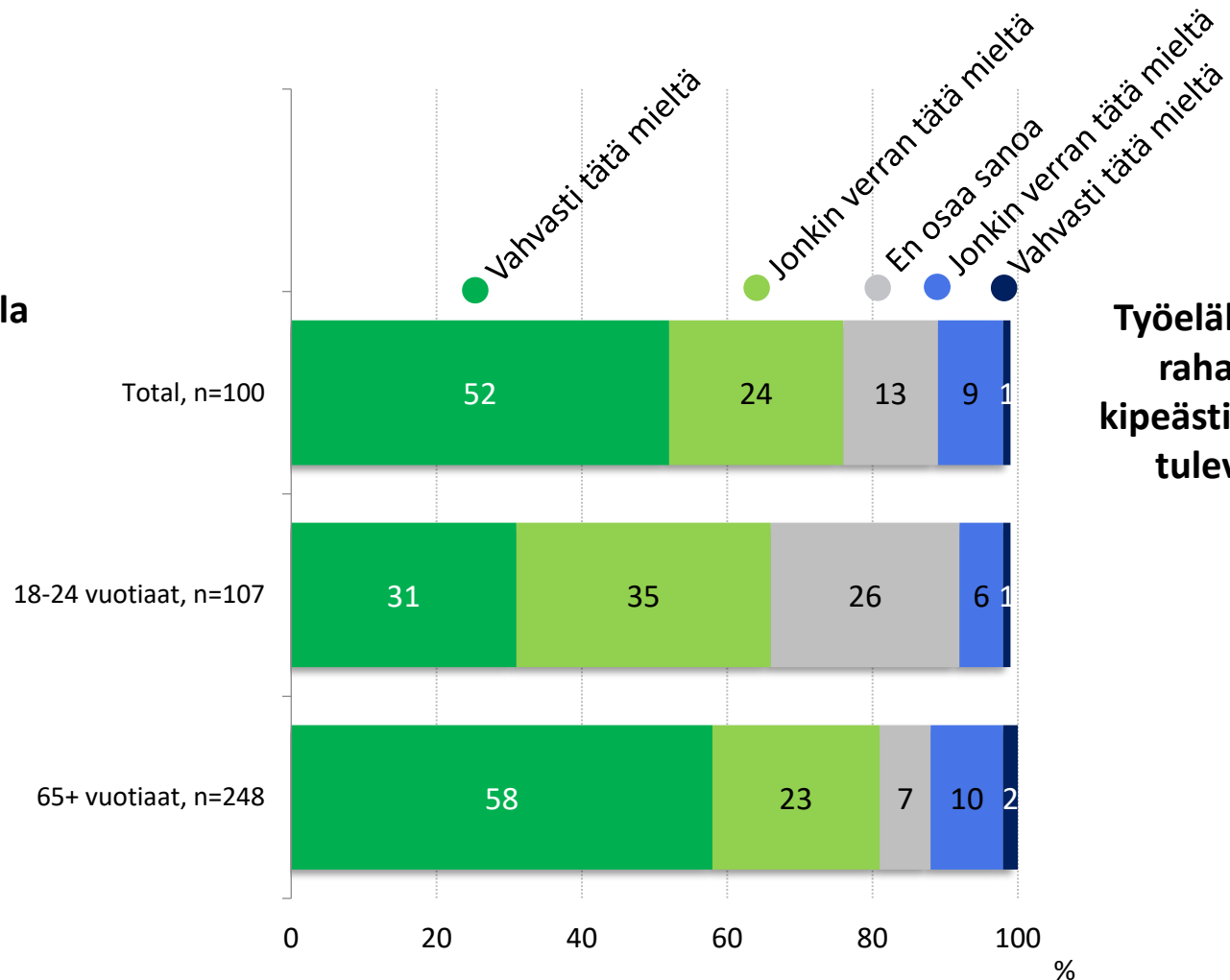
Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

- Pitäisi olla ylä- ja alaraja
- Ongelma ovat niin pienet eläkkeet, ettei niillä tule toimeen
- Ylisuuret eläkkeet ovat epäoikeudenmukaisia.
- Liian suuret eläkkeet lisäävät eriarvoistumista.
- Kaikki tehty työ on yhtä arvokasta
- Suuripalkkaiset ovat jo työaikanaan saaneet korkeata palkkaa ja heillä on ollut tilaisuus säästää vanhuuden varalle.

3. Saako eläkkeitä leikata?

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”
Kaikki vastaajat

Kertyneen työeläkkeen pitäisi olla perustuslailla turvattu eli ansaittuja työeläkkeitä ei voi leikata.

Työeläkkeitä pitäisi voida leikata, jos rahaa tarvitaan yhteiskunnassa kipeästi muihin tarkoituksiin tai mikäli tulevien eläkkeiden rahoitus on vaarassa.

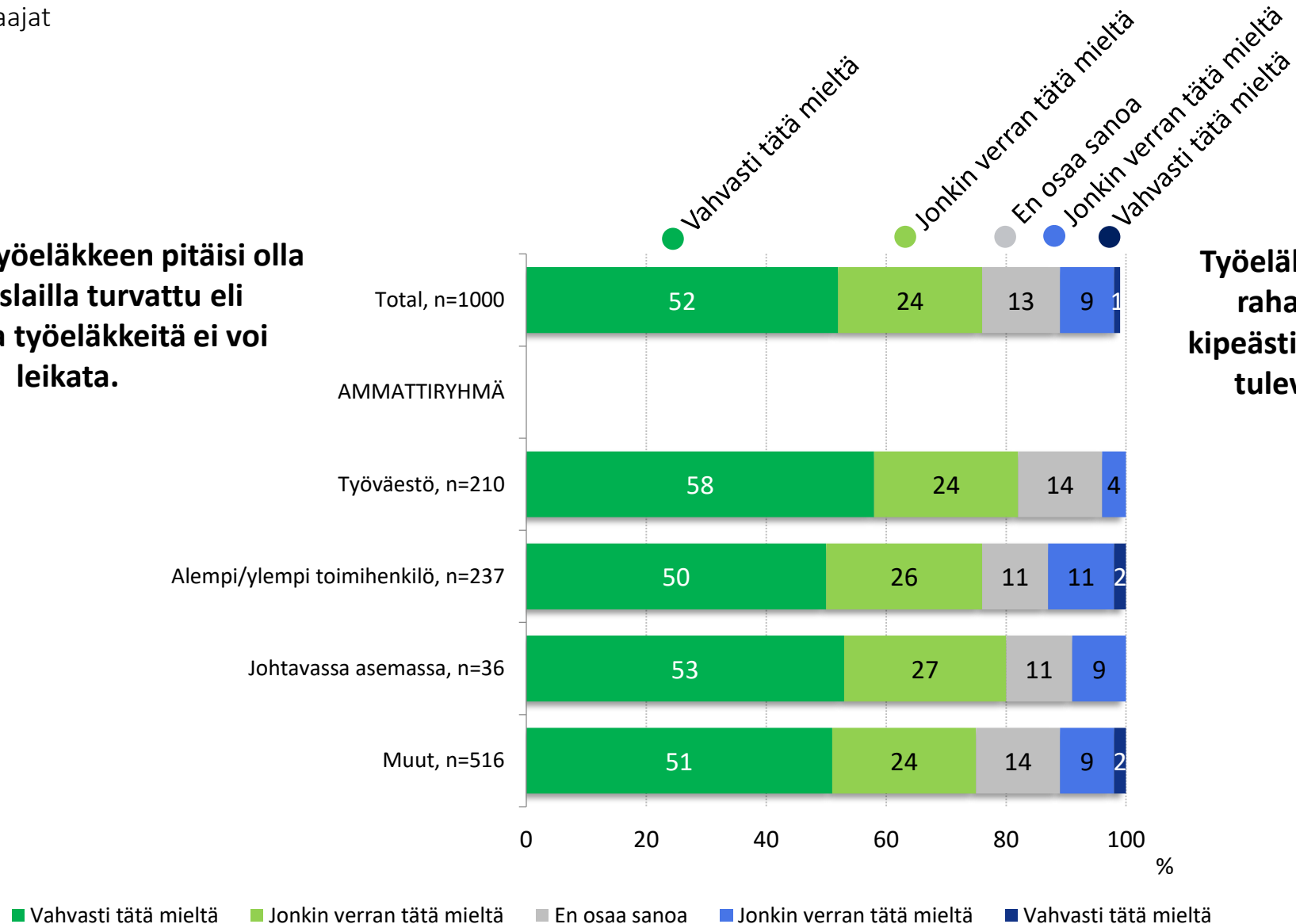
■ Vahvasti tätä mieltä ■ Jonkin verran tätä mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jonkin verran tätä mieltä ■ Vahvasti tätä mieltä

Saako eläkkeitä leikata? – vertailu ammattiryhmittäin

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”
Kaikki vastaajat

Kertyneen työeläkkeen pitäisi olla perustuslailla turvattu eli ansaittuja työeläkkeitä ei voi leikata.

Työeläkkeitä pitäisi voida leikata, jos rahaa tarvitaan yhteiskunnassa kipeästi muihin tarkoituksiin tai mikäli tulevien eläkkeiden rahoitus on vaarassa.

76% suomalaisista on vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Kertyneen työeläkkeen pitää olla perustuslailla turvattu eli ansaittuja työeläkkeitä ei voi leikata.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

- Työuran aikana ansaittua ja maksettua eläkettä ei saa leikata, koska se on omalla työllä saavutettu, ja sinulle eläkevuosiksi luvattu etu
- Lupaukset on pidettävä, eläkkeellä ei ole enää mahdollisuuksia parantaa omaa rahatilannettaan (jos annettuja lupauksia rikottaisiin = eläkkeitä leikattaisiin)
- Eläkkeiden leikkaukset purisivat eniten pieniin eläkkeisiin, mikä olisi eniten väärin
- Eläkkeissä pitää olla pysyvyyttä ja turvaa, esim. tilapäinen lama ei oikeuta niiden leikkaamiseen
- Luottamus eläkejärjestelmään pitää säilyttää (leikkaukset veisivät sen)
- Oikeudenmukainen
- Ei toisen tililtäkään saa varastaa
- Itsestään selvä asia, ei kaipaa perusteluja

10% suomalaisista on vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Työeläkkeitä pitäisi voida leikata, jos rahaa tarvitaan yhteiskunnassa kipeästi muihin tarkoituksiin tai mikäli tulevien eläkkeiden rahoitus on vaarassa.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

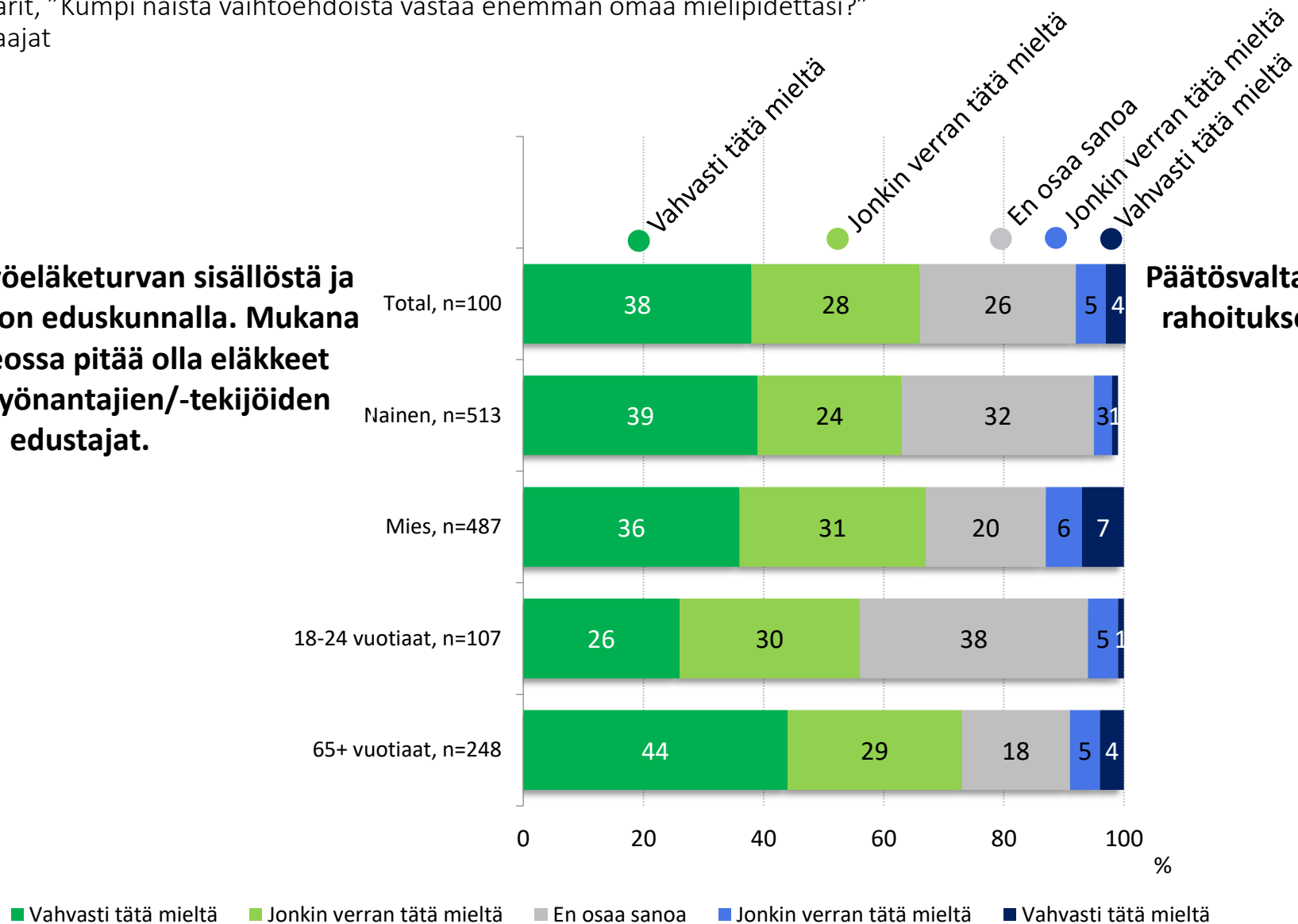
- Jos maalla menee tosi huonosti, kaikkien täytyy luopua jostakin
- Jos palkkoja voidaan leikata, niin myös eläkkeitä on voitavat leikata
- Isoja eläkkeitä voi leikata, ei leikata heikompiosaisilta
- Avainkysymys on, mihin leikkauksella kerätyt varat käytettäisiin
- Seuraavia sukupolvia ei voi jättää pulaan

4. Kuka päättää eläkkeistä?

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”
Kaikki vastaajat

Päätösvalta työeläketurvan sisällöstä ja rahoituksesta on eduskunnalla. Mukana päätöksenteossa pitää olla eläkkeet maksavien työnantajien/-tekijöiden edustajat.

Päätösvalta työeläketurvan sisällöstä ja rahoituksesta pitäisi olla yksinomaan eduskunnalla.

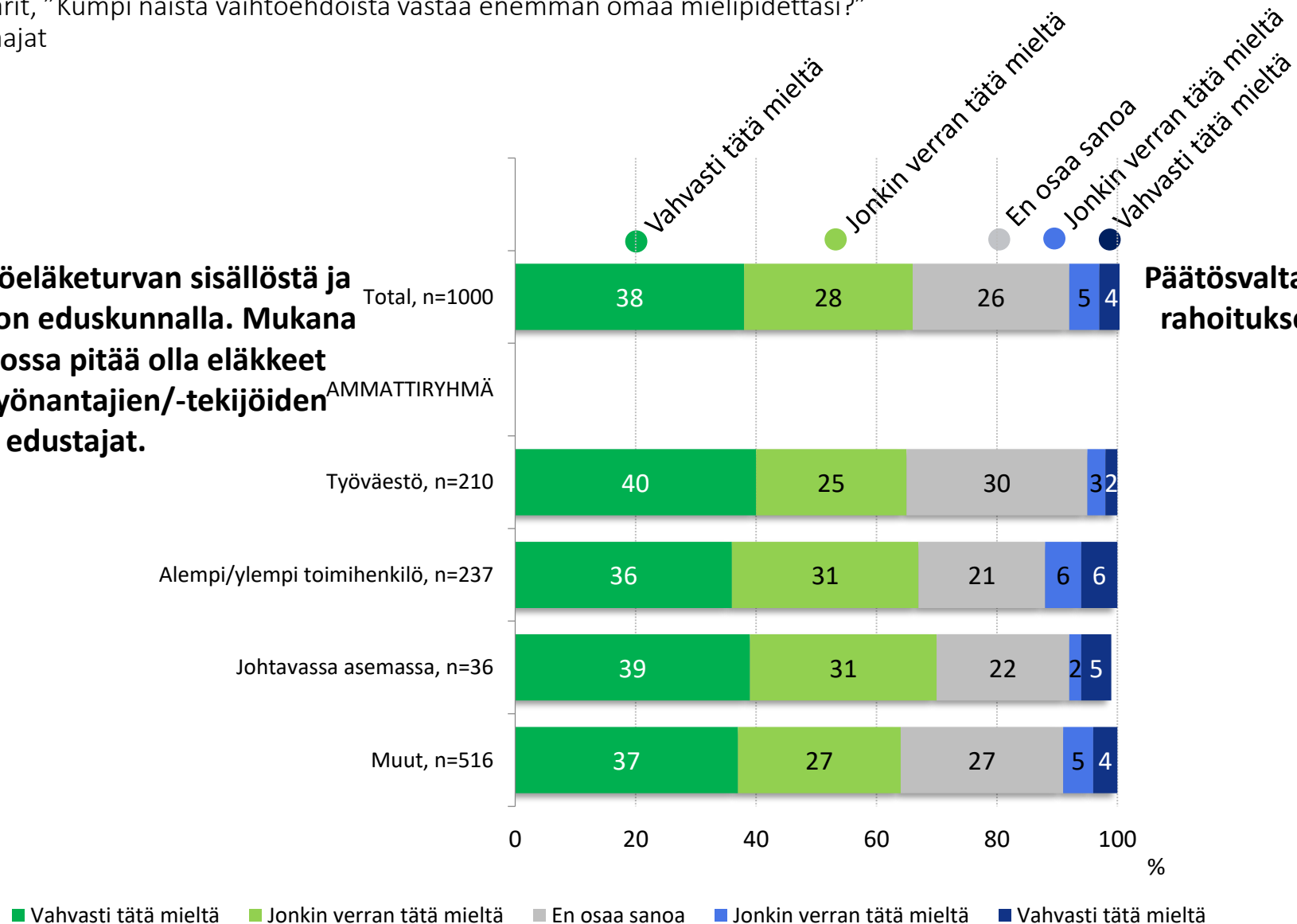

Kuka päättää eläkkeistä? – vertailu ammattiryhmittäin

Väittämäparit, ”Kumpi näistä vaihtoehtoista vastaa enemmän omaa mielipidettäsi?”
Kaikki vastaajat

Päätösvalta työeläketurvan sisällöstä ja rahoituksesta on eduskunnalla. Mukana päätöksenteossa pitää olla eläkkeet maksavien työnantajien/-tekijöiden edustajat.

Päätösvalta työeläketurvan sisällöstä ja rahoituksesta pitäisi olla yksinomaan eduskunnalla.

66% suomalaisista on vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Päätösvalta työeläketurvan sisällöstä ja rahoituksesta on eduskunnalla. Mukana päätöksenteossa pitää olla eläkkeet maksavien työnantajien ja työntekijöiden edustajat.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

- Kolmikanta hyvä ja toimiva tapa, laajempi näkemys ja osaaminen päätöksentekoon
- Oikeudenmukainen päätöksentekojärjestelmä
- Demokratia toimii näin
- Maksajilla pitää olla oikeus tulla kuulluiksi ja vaikuttaa päätöksiin
- Ei kaikkea valtaa eduskunnalle
- Eduskunta ei tunne tarpeeksi syvällisesti tavallisten ihmisten, työntekijöiden ja eläkeläisten elämää
- Eduskunnan asiantuntemus ei yksin riitä eläkepäätöksiin
- Eduskunnan poliittiset voimasuhteet muuttuvat/vaihtelevat ja nämä vaikuttaisivat liikaa, jos päätösvalta olisi yksin eduskunnalla

9% suomalaisista on vahvasti/jonkin verran tätä mieltä:

”Päätösvalta työeläketurvan sisällöstä ja rahoituksesta pitäisi olla yksinomaan eduskunnalla.”

Yleisempiä perusteluja näiltä vastaajilta:

- Eduskunnassa on jo kansa edustettuna. Erillistä työntekijöiden tai työnantajien edustusta ei tarvita.
- Työntekijöiden ja työnantajien mielipiteet ovat niin vastakkaisia, että päätösten aikaansaaminen vaarantuu
- Mitä useampi kokki, sen huonompi soppa
- Jos yritykset liian vahvasti mukana, niin eläkkeet menevät minimiin ja yritykset eivät kannu vastuuta.
- Työmarkkinajärjestöt edustavat vain nykyistä työssä olevaa väestöä